

សន្លឹកព័ត៌មានស្តីពីថ្នាំវ៉ាក់សាំង

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺឆ្កែឆ្កួត៖

តើលោកអ្នកត្រូវដឹងអ្វីខ្លះ

Many Vaccine Information Statements are available in Khmer and other languages. See www.immunize.org/vis

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នៃព័ត៌មានអំពីថ្នាំវ៉ាក់សាំងជាច្រើនគឺអាចរកបានជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្សេងទៀត។ ចូលមើល www.immunize.org/vis

1. ហេតុអ្វីត្រូវចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង?

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺឆ្កែឆ្កួត អាចបង្ការ ជំងឺឆ្កែឆ្កួត។

ជំងឺឆ្កែឆ្កួតគឺជាជំងឺធ្ងន់ធ្ងរដែលភាគច្រើនបណ្តាលឱ្យស្លាប់។

មេរោគឆ្កែឆ្កួតឆ្លងដល់ប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទកណ្តាល។ មេរោគសញ្ញាអាចកើតមានឡើងពីប៉ុន្មានថ្ងៃទៅប៉ុន្មានឆ្នាំបន្ទាប់ពីការប៉ះពាល់នឹងមេរោគ រួមមានការរងរបួស (ការភាន់ច្រលំ) អាកប្បកិរិយាមិនប្រក្រតី ភាពស្រឡាំងកាំង ការភ័យខ្លាចទឹក (ខ្លាចទឹក) និងការគេងមិនលក់ (ពិបាកគេង) ដែលភ្លឹក និងស្លាប់។

មនុស្សអាចកើតជំងឺឆ្កែឆ្កួត ប្រសិនបើពួកគេប៉ះពាល់ទឹកមាត់ ឬជាលិកាសរសៃ ប្រសាទរបស់សត្វដែលមានមេរោគ ឧទាហរណ៍តាមរយៈការខាំ ឬកោស ហើយមិនបានទទួលការថែទាំវេជ្ជសាស្ត្រសមស្រប រួមទាំងវ៉ាក់សាំងការពារ ជំងឺឆ្កែឆ្កួតផងដែរ។

2. វ៉ាក់សាំងជំងឺឆ្កែឆ្កួត

មនុស្សមួយចំនួនមានហានិភ័យខ្ពស់ចំពោះការប៉ះពាល់នឹងជំងឺឆ្កែឆ្កួត ដូចជាអ្នកដែលធ្វើការជាមួយសត្វដែលអាចឆ្លងមេរោគ ត្រូវបានណែនាំឱ្យទទួលថ្នាំបង្ការ ដើម្បីជួយបង្ការជំងឺឆ្កែឆ្កួត ប្រសិនបើការប៉ះពាល់កើតឡើង។ ប្រសិនបើអ្នកមានហានិភ័យខ្ពស់នៃការប៉ះពាល់នឹងមេរោគឆ្កែឆ្កួត៖

- អ្នកគួរទទួលបានវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺឆ្កែឆ្កួតចំនួន 2 ដូស ដែលបានផ្តល់ឱ្យនៅថ្ងៃ 0 និង 7។
- អាស្រ័យលើកម្រិតនៃហានិភ័យរបស់អ្នក អ្នកអាចត្រូវបានណែនាំឱ្យធ្វើតេស្ត ឈាមមួយដង ឬច្រើនដង ឬទទួលដូសជំរុញក្នុងរយៈពេលរៀងរាល់ 3 ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីការចាក់ 2 ដូសដំបូង។ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នកអាចផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមដល់លោកអ្នកបាន។

ថ្នាំបង្ការជំងឺឆ្កែឆ្កួតអាចការពារជំងឺឆ្កែឆ្កួត ប្រសិនបើត្រូវបានផ្តល់ទៅឱ្យ មនុស្សបន្ទាប់ពីការប៉ះពាល់។ បន្ទាប់ពីការប៉ះពាល់ ឬអាចប្រឈមនឹងជំងឺឆ្កែឆ្កួត កន្លែងរូបសត្វតែត្រូវបាន សម្អាតយ៉ាងហ្មត់ចត់ជាមួយសាប៊ូ និង

ទឹក។ ប្រសិនបើអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក ឬនាយកដ្ឋានសុខភាពក្នុងតំបន់ ណែនាំការចាក់វ៉ាក់សាំងវ៉ាក់សាំងគួរតែត្រូវបានផ្តល់ឱ្យបានឆាប់តាមដែល អាចធ្វើទៅបានបន្ទាប់ពីការប៉ះពាល់ ប៉ុន្តែអាចមានប្រសិទ្ធភាពគ្រប់ពេលមុន ពេលរោគសញ្ញាចាប់ផ្តើម។ នៅពេលដែលរោគសញ្ញាចាប់ផ្តើម វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺឆ្កែឆ្កួតលែងមានប្រយោជន៍ក្នុងការបង្ការទៀតហើយ។

- ប្រសិនបើអ្នកមិនបានចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺឆ្កែឆ្កួតពីមុនទេ អ្នកត្រូវការ វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺឆ្កែឆ្កួត 4 ដង ក្នុងរយៈពេល 2 សប្តាហ៍ (ចាក់នៅថ្ងៃ 0, 3, 7 និង 14)។ អ្នកក៏គួរតែទទួលបានថ្នាំមួយផ្សេងទៀតដែលហៅថា ថ្នាំប្រឆាំងនឹងជំងឺឆ្កែឆ្កួត (rabies immunoglobulin) នៅថ្ងៃដែលអ្នកទទួលបានថ្នាំ បង្ការជំងឺឆ្កែឆ្កួតដូសដំបូង ឬភ្លាមៗក្រោយមក។
- ប្រសិនបើអ្នកបានទទួលថ្នាំបង្ការជំងឺឆ្កែឆ្កួតកាលពីអតីតកាល ជាធម្មតាអ្នកត្រូវការវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺឆ្កែឆ្កួត ត្រឹមតែ 2 ដូសប៉ុណ្ណោះបន្ទាប់ពីការប៉ះពាល់។

នាំបង្ការជំងឺឆ្កែឆ្កួត អាចចាក់ឱ្យក្នុងពេលដំណាលគ្នានឹងថ្នាំវ៉ាក់សាំងដទៃទៀត។

3. និយាយជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក

ប្រាប់អ្នកផ្តល់វ៉ាក់សាំងរបស់អ្នក ប្រសិនបើបុគ្គលនោះទទួលបានវ៉ាក់សាំង៖

- មាន ប្រតិកម្មអាលែហ្ស៊ី បន្ទាប់ពីការចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺឆ្កែឆ្កួតពីមុន ឬមាន ប្រតិកម្ម អាឡែស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ និងគំរាមកំហែងដល់អាយុជីវិត
- មានប្រព័ន្ធការពាររាងកាយចុះខ្សោយ
- កំពុងលេប ឬមានគម្រោងលេបថ្នាំ chloroquine ឬថ្នាំដែលទាក់ទងនឹង chloroquine



U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

- មានទទួលថ្នាំបង្ការជំងឺឆ្កែឆ្កួតកាលពីអតីតកាល (អ្នកផ្តល់សេវារបស់អ្នកនឹងត្រូវដឹងអំពីពេលវេលាដែលអ្នកបានទទួលថ្នាំបង្ការជំងឺឆ្កែឆ្កួតពីមុន)

ក្នុងករណីខ្លះ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នកអាចសម្រេចចិត្តពន្យារពេលការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺឆ្កែឆ្កួតតាមទម្លាប់ (មុនការប៉ះពាល់) រហូតដល់ការណាត់ជួបនាពេលខាងមុខ។ ឬអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នកអាចធ្វើតេស្តឈាមមុន ឬក្រោយពេល ចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺឆ្កែឆ្កួត ដើម្បីកំណត់កម្រិតភាពសុវិបល្លាសរបស់អ្នកប្រឆាំង នឹងជំងឺឆ្កែឆ្កួត។

អ្នកដែលមានជំងឺស្រាល ដូចជាជំងឺផ្តាសាយ អាចទទួលថ្នាំបង្ការនេះបាន។ អ្នកដែលមានជំងឺកម្រិតមធ្យម ឬធ្ងន់ធ្ងរ គួររង់ចាំរហូតដល់ពួកគេជាសះស្បើយមុននឹងទទួលបានថ្នាំបង្ការជំងឺឆ្កែឆ្កួតតាមទម្លាប់ (មុនការប៉ះពាល់)។ ប្រសិនបើអ្នកបានប៉ះពាល់នឹងមេរោគឆ្កែឆ្កួត អ្នកគួរតែទទួលការចាក់ថ្នាំបង្ការដោយមិនគិតពីជំងឺដំណាលគ្នាការមានផ្ទៃពោះ ការបំបៅដោះកូន ឬប្រព័ន្ធភាពសុខភាពខ្សោយ។

អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នកអាចផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមដល់លោកអ្នកបាន។

4. ហានិភ័យកើតប្រតិកម្មថ្នាំវ៉ាក់សាំង

- អាការៈឈឺ ក្រហម ហើម ឬរមាស់នៅកន្លែងចាក់ថ្នាំ ហើយឈឺក្បាល ក្អក ឈឺពោះ ឈឺសាច់ដុំ ឬរលមុខអាចកើតឡើងបន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺឆ្កែឆ្កួត។
- កន្ទួលកហម ការឈឺចាប់ក្នុងសន្លាក់ ឬគ្រុនក្តៅ ជួនកាលកើតឡើងបន្ទាប់ ពីទទួលជួសជុលថ្នាំ។

ពេលខ្លះ មនុស្សសន្លប់ បន្ទាប់ពីដំណើរការវេជ្ជសាស្ត្ររួមទាំងការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។ សូមប្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើលោកអ្នករលមុខ ឬចក្ខុញ្ញាណផ្លាស់ប្តូរ ឬឮសំឡេងហឹងក្នុងត្រចៀក។

ដូចថ្នាំផ្សេងទៀតដែរ ថ្នាំវ៉ាក់សាំងកម្រនឹងបង្កប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីក ឬស្លាប់ ឬធ្វើឲ្យស្លាប់បាត់បង់ជីវិតណាស់។

5. ចុះបើមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ?

ប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីកអាចកើតឡើងបន្ទាប់ពីអ្នកទទួលថ្នាំបង្ការចាក់ចេញពី គ្លីនិក ប្រសិនបើអ្នកឃើញសញ្ញានៃប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីកធ្ងន់ធ្ងរ (កន្ទួលកហម ហើមមុខ និងបំពង់ក ពិបាកដកដង្ហើម បេះដូងលោតញាប់ រលមុខ ឬខ្សោយ) សូមទូរស័ព្ទទៅ 9-1-1 ហើយនាំអ្នកជំងឺទៅមន្ទីរពេទ្យដែលនៅជិតបំផុត។

សម្រាប់សញ្ញាផ្សេងទៀតដែលធ្វើឱ្យអ្នកបារម្ភ សូមទូរស័ព្ទទៅអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក។

ប្រតិកម្មទៅប្រព័ន្ធភាពការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំងគួរតែត្រូវបានរាយការណ៍ទៅ Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS)។ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នកជាធម្មតានឹងដាក់របាយការណ៍នេះ ឬអ្នកអាចធ្វើវាដោយខ្លួនឯងបាន។ សូមចូលទៅគេហទំព័រប្រព័ន្ធភាពការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង (VAERS) www.vaers.hhs.gov ឬទូរស័ព្ទទៅកាន់លេខ 1-800-822-7967។ ប្រព័ន្ធភាពការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំ (VAERS) សម្រាប់តែការ រាយការណ៍ប៉ុណ្ណោះ។ បុគ្គលិករបស់ប្រព័ន្ធភាពការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំ (VAERS) មិនផ្តល់ជំនួយអំពីវេជ្ជសាស្ត្រទេ។

6. តើខ្ញុំអាចសិក្សាបន្ថែមទៀតដោយរបៀបណា?

- សូមសួរអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ ឬនៅមូលដ្ឋានរបស់លោកអ្នក។
- សូមចូលទៅ Food and Drug Administration (គេហទំព័ររដ្ឋបាលអាហារនិងឱសថ (FDA)) ដើម្បីទទួលបានកញ្ចប់សេវាកម្មថ្នាំបង្ការ និងព័ត៌មានបន្ថែម www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines។
- Centers for Disease Control and Prevention (សូមទាក់ទងមជ្ឈមណ្ឌលទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺ (CDC))៖
 - សូមទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) ឬ
 - សូមចូលទៅគេហទំព័រ មជ្ឈមណ្ឌលទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺ (CDC) www.cdc.gov/rabies។